

CIVTADANIA

SETMANARI D'ESQUERRES

ANY I

La Bisbal, 9 de Març de 1933

NUM. 47

EDITORIAL

López Dòriga, excomunicat

No sabem quina sagrada congregació, la que sigui, perquè en definitiva qui ho ha fet és tota la clericalla, tots els alts poders de l'Església catòlica, ha dictat l'excomunió del dean de la catedral de Granada senyor López Dòriga, diputat radical socialista a les Constituents.

El fet és nou per bé que el procediment, de tan vell, ja és rebregat.

El fet és nou perquè també és nou el tremp del senyor López Dòriga entre els homes que vesteixen sotana. El procediment és vell perquè respon en un tot als costums absolutistes dels medis confessionals, eixuts de cor i d'ànima, tancats a la comprensió i a la justícia.

En efecte; diuen de López Dòriga que ha viatjat molt, que és extraordinàriament intel·ligent. Diuen, també, que en el transcurs de la guerra Europea estigué al front, fred davant el perill sensible només a l'emoció que li encomanaven els ferits que en el camp de batalla esdevenien desferres humanes. Allà López Dòriga, n'estem segurs, no devia receptar pregàries per tota medicina. Potser algun dia va aixecar els braços en l'aire, irat contra un suposat Déu, el qual permetia, per raó d'unes lleis absurdes, que damunt el camp de batalla uns homes s'assassinessin mútuament.

Com a diputat, López Dòriga s'ha fet creditor a l'estima de tota la nació esquerrana. A les Corts espanyoles va votar la llei del divorci, l'article 26 de la Constitució que disposa la separació de l'Església de l'Estat i més tard va votar la Constitució de la República, donant un exemple únic de comprensió i de procedir als Pildain, Molina Nieto i demés clergues que s'asseuen a la Cambra de diputats.

«Fes bé i no miris a qui», diu un precepte del catolicisme, que López Dòriga ho sabut interpretar sempre fidelment. Per contra, vegeu el bé que fa l'Església. Perquè un clergue és liberal se l'excomunica. I no se'l castiga més perquè en el segle XX ja no és possible.

Els que prediquen el bé de l'església estant, són els que tota la vida han fet més mal que pedra seca. Si López Dòriga hagués viscut molts anys entera, l'Església no li hauria pas respectat la vida. Avui ja seria enterrat viu, aparedat o cremat «pietosamente», com es féu en tems de l'Inquisició amb tantes persones conscients i dignes com hi hagueren. Aleshores es matava a tots els que tenien idees pròpies; els sants, varons que fan vot de castedat—estúpid vot—violaven a tort i a dret, insaciablement, a centenars de donzelles i predicaven el bé, l'amor entre els homes des de la trona de les esglésies.

Més tard ja no pogueren fer això. Ja no es podia ésser criminal impunement. No mataven, doncs, però declaraven el pacte de la fam al que no anava a missa. Hem vist «gossos» que eren persones digníssimes, però que no tenien dret a la vida perquè professaven idees laiques. Hem vist treballadors que restaven sense un mós de pa per haver proclamat que no eren catòlics. Hem vist, en temps de Primo de Rivera, com s'obligava a fer exercicis espirituals i com es feien marxés pels carrers cantant coses sense solta. I prova que molts covards anaven a fer exercicis sense convicció, per por d'ésser perseguits, el fet que a la vinguda de la República fos possible veure un home amb el «ventilador» a la solapa enarborant una bandera republicana al davant d'una manifestació. Que aquell home podia ésser un toca campanes? Evidentment. Però la persecució, la brutalitat catòlica, n'ha fet ablinar moltes d'esquenes!

Ara tot allò que no és francament catòlic és titlla de sectari. Soltadament tot l'element dretà s'ha sentit atret per un concepte i el branden a cada pas com una medicina màgica [Llibertat! clamen [Cal ésser liberal! De cop i volta han descobert que al món hi havia una cosa anomenada liberalisme i se l'han posada al cap com una obsessió. És tota una descoberta això del liberalisme, per la clericalla. Precisament ara que de vell ja no es pot tenir, ara és quan ells el descobren de nom. Solament de nom. De fet el desconeixeran tota la vida el liberalisme, l'ignoraran perquè són incapaçs d'observar-lo.

Potser l'arribaran a predicar. És el seu fort, això de les prediques. Predicant ningú es compromet a res i en canvi moltes vegades s'arriba a comprometre als altres.

Fes el que jo dic...

López Dòriga ens en podria dir alguna cosa del liberalisme i dels procediments de certs medis. En la seva excomunió el liberalisme hi rubleix. S'ha fet, estrictament, justícia catòlica.

Si nosaltres poguéssim li diríem al diputat radical socialista: No us dolguin els companys que perdeu. En la vostra condició d'home civil en trobareu de millors, potser d'iguals, però de pitjors no se'n coneixen.

Vetllem pel compliment de les lleis laiques

Ha arribat fins nosaltres la notícia d'haver dictat, el Govern de la República, les ordres oportunes perquè siguin trets de les vies públiques els símbols religiosos.

Suposem que els senyors regidors de la nostra ciutat, deuen tenir coneixement de dites ordres, i que degut a les moltes ocupacions que tenen no els hi ha estat possible de fer-les complir.

Considerant però, que de no dir-se res aquestes ordres quedarien oblidades sense posar-se a la pràctica, és per això que nosaltres interpretant el desig de nombrosos ciutadans bisbalencs d'arrelada convicció laica, preguem als senyors regidors en general i especialment a la Comissió de Foment, vetllin per el compliment de les ordres laiques del Govern de la República, fent retirar les imatges existents en diverses capelletes als carrers Diputat Caimó, Pella i Forgas, Prat Roquer Volta de Montserrat i Call cantonada al carrer de Serra Germans; imatges que seran més o menys valuoses des del punt de vista artístic, però que no deixen d'ésser l'estigma d'una època odiosa en la qual l'home no podia fer lliure us de la seva consciència, mediatitzada per falsos convencionalismes.

Es ja hora de que quedin definitivament reclosos a la llar o a les esglésies aquestes figures, símbols de fé que estan a la via pública com un insult d'aquell fanatisme supersticios i ignorant que imposava una religió forçada a homes que no volien creure-la perquè llurs conviccions els portaven a rebutjar-la per falsa i crudel, negadora de tot sentiment racional i enfosquidora de l'intel·ligència.

No ens vinguin els catòlics a titllar de poc liberals, en nom d'una Llibertat que ells mai han sentit, que sempre han perseguit; recordin totes les lluites que han sostingut per evitar el triomf de l'esperit humà dolorós per gaudir plenament el goig de sentir-se lliure integrament i que fugia de l'esclavatge dels iconòlatres. Deixem per els indígenes africans o asiàtics l'ús de tota mena de ninots, de la diversitat d'ícons

Tenim plena confiança que el Govern Azana farà justícia; caigui qui caigui.

i amulets, figures i figuretes de tota mena i colors; deixem-lo per a ells ja que llur intel·ligència és tan migrada que no comprenen la Divinitat si no està representada per alguna imatge per grollera que sigui.

Nosaltres, europeus del segle XXe, no tenim necessitat de tanta farsa. A Déu s'el ret homenatge amb les eines del Treball a la mà, laborant per el progrés material i espiritual d'aquesta Terra, que no és un paradís precisament per els fanatismes religiosos que en comptes d'agermanar la humanitat l'ha dividit, fent que encara avui sigui l'home, llop de l'home.

Avui però el poble ja es desperta, lluitant contra els prejudicis, i preparant el terreny per l'adveniment de la nova Llum que ja s'albira a l'horitzó.

J. ARQUEROS ARQUEROS.

Llum i tenebres

La ciutat, no dorm sota el mantell negre de la nit. Sembla com si volgués aturdir-se amb el brogit—oh, paradoxal—del silenci. Sovint la quietud del silenci ha despertat, del seu sopor, l'ànima. El silenci és la pinzellada barroera i discordant que un pintor boig es complagués, en un excés d'inspiració, a afegir en el quadro mestre de la ciutat ajeguda sota la nit.

Els estels parpellegen orgullosament. Es mofen dels rètols lluminosos que, amb pretensions d'estel, els han fet empal·lidir unes hores.

Fa fred. Un vent gelat, camp lliurement pels carrers, i atravesant l'abric fa sentir la seva manyaga a flor de pell. El còs es remou en una lleu esgarrifança. Enyora la tebior del llit.

—Una caritat, germans....

I el braç, nu, s'allarga.... La veu és més freda que el vent. El vent arriba a flor de pell. La veu ens glaça l'ànima. El braç, nu, — de vell o d'infant, tant se-vall—s'allarga i.... res.

El cel és blau, estrellat. Els ulls se'ns hi claven com un renec. El braç, nu, implorant, té lluïssors estranyes en la fosca.

El pintor boig s'ha espantat de la seva obra. Ha omplenat de tons clars, el quadro. El colorit té quelcom de sinistre.

Música, fressa de rialles. Alegria. Una alegria emmatllada, trista,